საქართველოს სოც.-ფედერალისტთა სარევოლიუციო პარტიის ცენ. მთავარ კომიტეტის ორგანო

სოციალისტ-ფედერალისტი

შაბათი ივლისის 2
1921 წ.
№ 108
ფასი 300 მანეთი

რედაქციის მისამართი:
დამფუძნებელი კრების ქ. № 8
ტელ ფონი 12—29

მიიღება ხელის მოწერა
„სოციალისტ-ფედერალისტზე“
სახლში მიტანით გაზეთი ღირს თვეში 9000 მან. ცალი 300 მან.

სტამბა „სახალხო საქმე“-ს მუშები მწუხარებით აუწყებენ მეშვიდითი საქმის მუშა-ამხანაგებს, რომ პარასკევს 1 ივლისს ალექსანდროვის საავადმყოფოში ხანგრძლივი ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა ამავე სტამბის მეშვიდე მუშა
გრიგოლ (გიგო) არტემის ძე ტერ-სააკოვი
დაკრძალვის დღე ცალკე იქნება გამოცხადებული.

ღრმად დამწუხარებული ცოლი მარიამი, დაობლებული შვილები ნინო და ვალენტინა და ბიძაშვილი სიმონ გოშაძე აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ მათთვის ძვირფასი და დაუვიწყარი
კოლა მარკოზაშვილის
ტრაღიკულად გარდაცვალებას. წირვა და პანაშვიდი გადახდილ იქნება ქაშვეთის ეკლესიაში კვირას 5 ივლისს დილის 9 საათზე. 1087

ღრმად დამწუხრებული ბიძაშვილები თამარა და ავრაფინა, ბიძა ვასილი და ბიცოლა ფატო აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ მათვის ძვირფასი და დაუვიწყარი
კოლია მარკოზაშვილის
ტრაღიკულად გარდაცვალებას. წირვა და პანაშვიდი გადახდილ იქნება ქაშვეთის ეკლესიაში კვირას 5 ივლისს დილის 9 საათზე. 1087

ახა როსტომის ასული, ირაკლი, ვახო და ქეთევან ტატიშვილები და ალექსანდრა და ბაგრატ ქერულები შვილებითურთ მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ დუშეთში ვერაგულად მოკლულის პირველის ძვირფასი ვაჟის, ხოლო დანარჩენთა ძმის და ბიძის ფეიცერ
დავით დიმიტრის ძე ტატიშვილის
დაკრძალვა მოხდება სამხედრო ტაძარში ივლისის 2. წირვის დასაწყისი დილის 10 ს. დასაფლავება ვერის წმიდა ნიკოლოზის სასაფლაოზე. 1040

სახელმწიფო დრამის თეატრი
შაბათს, ივლისის 2-ს წარმოდგენილ იქნება
„გადაჭრილი მუხა“
დრ. 4 მოქ. ვალ. შალიკაშვილისა.
მონაწილეობენ: თ. ჭავჭავაძე, ჯ. დავითაშვილი, შ. გომელაური, ვ. გუნია, სარაული, პ. ფრანგიშვილი, გ. ფრონისპირელი, ალექსანდრე იმედაშვილი, ელ. ჩერქეზიშვილი, ე. ჯიქია, ნ. ციციშვილი, მესხია, ანეტა ქიქოძე, პ. შოთაძე.
რეჟისორი კ. ანდრონიკაშვილი.
ბილეთები იყიდება კასაში.
დასაწყ. საღ. ზუსტ 8 საათზე.
შემდეგი წარმოდგენა კვირას, ივლისის 3.

კოოპერატივებზე.

კოოპერატივები კვლავ ხალხის ყურადღებას იქცევს. ასეთაც უნდა მომხდარიყო: ამ გაჭირვებულ, თითქმის გამოუვალ ეკონომიურ პირობებში კერძო ინიციატივაზე ცანდობა შეუძლებელია. ისეც სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანოები თუ რასმე გახდებიან, თორემ საქმე ძალიან ცუდადაა. ამას ყველა გრძნობს და ამიტომ კოოპერატივებს შეჰყურებენ, როგორც ნაცად საიმედო ორგანიზაციას ამ საქმეში.

ჩვენ იმ თავითვე განსაკუთრებულ ყოლს ვაკუთვნებდით კოოპერატივებს სოციალისტურ მოძრაობაში და მოვითხოვდით, რომ სახელმწიფოს მისთვის ხელი შეეწყო ყოველმხრივ. მაგრამ მენშევიკები სულ სხვა აზრისანი იყვნენ ამ საგანზედ და მეფარველობის ნაცვლად ხშირად აბრკოლებდენ, ხელს უშლიდენ კოოპერატიულ საქმიანობას. მათი აზრით კოოპერატივი იყო უბრალო დუქანი და ასედაც ექცეოდენ. ამიტომ კოოპერატიულ მოძრაობას არ მიეცა ჩვენში სოციალისტური ხასიათი და ვერ გაძლიერდა იმდენად, რომ ბაზარზედ შესაფერი როლი ეთამაშა და ჩარჩები მაინც გაერეკა იქიდან.

დღეს დიქტატურის პირობებში კოოპერატივის დანიშნულება ფართოვდება. მას უნდა დაეკისროს არა მარტო შეძენა განაწილება საქონლისა, არამედ განაწილება იმ საქონლისაც, რომელიც სახელმწიფოს მოეპოვება. დღემდის კოოპერატივი იყო სრულიად თავისუფალი, დამოუკიდებელი ორგანიზაცია. დღეიდან კი მან უნდა შეასრულოს სახელმწიფოს დავალება და მაშასადამე დაექვემდებაროს მის განკარგულებას. მაგრამ აქ დიდი სიფრთხილეა საჭირო. კოოპერატივების თავისუფლება არ უნდა შეიზღუდოს იმდენად, რომ მას სავსებით დაეკარგოს შემოქმედების უნარი. ეს მთავარი პირობაა, ურომლისოდ კოოპერატივები სრულიად დაჰკარგავენ თავის დანიშნულებას და გადაიქცევიან უბრალო განმანაწილებელ პუნქტებად: კოოპერატივები წარმოადგენენ მზა-მზარეულ აპარატს, რომელიც სახელმწიფომ უნდა გამოიყენოს, მაგრამ მან არ უნდა ჩაახშოს კოოპერატივების ინიციატივა, არ უნდა მოუსპოს მას მოქმედების საშუალება.

ყოველივე ამას გვაძლევს იმედს, რომ ჩვენმა კომუნისტებმა, რომელნიც თავს ისევე მარქსისტებად მოაქვთ, ერთხელ კიდევ შეხედონ კოოპერატივებს როგორც ამდენხანს.

კოოპერატივებს უდიდესი სოციალისტური სკოლის მნიშვნელობა აქვს და დროა ყურადღება მიექცეს ამ მხარესაც.

თმელი.

სასურსათო პოლიტიკისათვის

ერთი უდიდესი საშიშროება, რომელიც ქართველ ხალხს მოსდგომია კარებზე არის შიმშილის აჩრდილი. სასურსათო კრიზისი მოდებულია მთელს საქართველოში; მაგრამ განსაკუთრებით მან თავი იჩინა არა სამეურნეო რაიონებში და ქალაქებში. საქართველო ვერასოდეს ვერ იკმაყოფილებდა თავის მოთხოვნილებებს თავისი წარმოებითა და საშუალებით. ამიტომ სასურსათო იმპორტი, გარედან შემოტანა აუცილებელი პირობა იყო ქართველი ხალხის არსებობისათვის. რუსეთის ბაზარი, თურქისა და ყუბანის პურის დაუშრეტელი სამრეწველო ერთეულები დიდი ხნის განმავლობაში შეადგენდნენ საქართველოს მკვებავ რაიონებს. მენშევიკების ბატონობას, როდესაც ეს რაიონები რუსეთის კონტრრევოლიუციონურმა ძალებმა დაიჭირა საქართველო იძულებული იყო რუსეთის გარეშე ეძებნა არგენტინისა, კანადის და სხვა ბაზრებში. დღეს მდგომარეობა შედარებით მენშევიკების ეპოქასთან, ასე თუ ისე შეიცვალა და საქართველო, მაგარი ეკონომიური არტახებით არის დაკავშირებული რუსეთთან. მიუხედავად ამისა სასურსათო კრიზისი დღითი დღე იზრდება; ფასების ზრდას სურსათ სანოვაგეზე საზღვარი არ უჩანს და ასეთს მდგომარეობაში საზოგადოება დიდ ეკონომიურ მოთხოვნილებასა და შიმშილს განიცდის. ამის მიზეზი მრავალია. თვით რუსეთი დიდი ხანია დიდ ეკონომიურ კრიზისს განიცდის; სასურსათო კრიზისი, განსაკუთრებით შარშანდელ მოუსავლობის გამო, ძლიერ გაძლიერებულია რუსეთში; ამიტომ დამშეულ რუსეთს, ცხადია არ შეუძლია გამოკვებოს საქართველო და საკმაო სურსათი მიაწოდოს მას; მეორეს მხრით, პოლიტიკური მიზეზების გამო, ჩვენ მოწყვეტილნი ვართ სხვა საერთაშორისო ბაზრებს და არა გვაქვს არც ღონე და არც საშუალება საერთაშორისო ბაზრები დავიახლოვოთ სასურსათო კრიზისის ძლევაში. აი ასეთს გარდაუვალს რკალში ვართ მომწყვდეული და ისეთი მდგომარეობა იქმნება, რომელიც დიდ საფრთხეს წარმოადგენს საქართველოს მშრომელი ხალხისათვის. დამატებით ყოველივე ამას ისიც რომ დღეს ჩვენში ასი ათასობით უცხო ელემენტები შემოვიდნენ და მათი რჩენა ასე თუ ისე საქართველოს ხარჯზე ხდება.

ცხადია, მდგომარეობა სერიოზული ხდება. ყოველივე კრიზისა და გაჭირვებული მდგომარეობის გადატანა ხდება შესაძლებელი. მაგრამ სასურსათო კრიზისი და საზოგადოთ ეკონომიური კრიზისები მიუხედავათ ამისა თავის გარკვეულ უარყოფით გავლენას ახდენენ ხალხის ვითარებაზე; ფიზიკური დასუსტება, შრომის ენერგიის შემცირება და სხვა თან დაყოლილი ატრიბუტებია ასეთი მოვლენების; ცხადია, ფიზიკური დასუსტება და შრომის ენერგიის შემცირება აფერხებს საწარმოო ძალთა განვითარებას და სცემს წარმოებას. ეს ერთვნული ენერგიის შემცირებაა, მოუწყველობის დაცემაა და ეკონომიური კრიზისების უფრო გაფართოვებაა. სამართლიანად სწერდა ერთ თავის საპოლემიკო წერილში ნ. ლენინი, რომ ეკონომიური კრიზისების დროს ჩვენი მოვალეობაა მუშათა კლასის ფიზიკური განადგურებიდგან გადარჩენა, რომ ამით შევინარჩუნოთ ძოგწველობის ამადორძინებელი ელემენტი. ეს პოლიტიკა სადი მოსაზრებაზედ არის აგებული და მას საფუძვლად არა მარტო ჰუმანიური გრძნობები უძევს, არამედ გარკვეულ მიზან ცეწონილი ეკონომიური მეხედულებანი. ეს მეხედულება ჩვენი სასურსათო პოლიტიკის ერთ მიზნათაგანს უნდა შეადგენდეს.

როგორია დღევანდელი ჩვენი სასურსათო პოლიტიკა?

საქართველო წვრილი საეურნეო ქვეყანაა, დიდი ინდუსტრია და მართლ ქალაქური ცხოვრება აქ განვითარებული არ თამაშობს. სასოფლო-სამეურნეო ცხოვრება ერთი დიდი ბუდეულია საიდანაც კრეფს თავის საკვებ მასალას ქართველი ხალხი, მაგრამ ვერც სოფლის წარმოება და ვერც ქალაქის მრეწველობა ვერ აკმაყოფილებს ჩვენს მოთხოვნილებებსა და საჭიროებას. ამიტომ როგორც ზევით აღვნიშნეთ აუცილებელი საჭირო ხდება იმპორტი და სახელმწიფო ცხოვრების მესაჭეები იძულებული ერიან ამ გარემოებას ყურადღება მიაქციონ და იმპორტის საკითხი შესაფერისად მოაწესრიგონ. ეს საკითხი ერთობ სერიოზულია, ძნელი და მისი განხორციელება დროსა და შესაფერის პირობებს მოითხოვს.

მაგრამ არის მეორე გზაც. არის ჩვენში ისეთი სასურსათო რაიონები, სადაც პური ზედმეტი აქვთ. ეს რაიონები ყოველთვის მდიდარი იყო სურსათით და მთავრობამ უნდა მიაქციოს ამ რაიონებს შესაფერისი ყურადღება და იქიდან ზედმეტი სურსათის გამოტანით დააკმაყოფილოს დამშეული ქალაქები და რაიონებში. ამიტომ საჭიროა სახელმწიფო აპარატის შესაფერისად მოწყობა და დაგროვილ სურსათის მიზანშეწონილი განაწილება მაცხოვრებელთა შორის.

მაგრამ კითხვა იბადება, როგორის გზითა და საშუალებით უნდა გამოვიტანოთ აღნიშნული რაიონებიდან სურსათი?

ძალდატანებისა და რაზვიორსტკის, გაწერის პრინციპი დღეს მიუღებელია საქართველოში. რუსეთის კომუნისტურმა პარტიამ მეორე ყრილობაზე სავსებით უარყო ეს პოლიტიკა და როგორც გარდამავალი პერიოდის საშუალება აღიარა „პროდნალოგი“ და „პროდუქტოობმენი“. ერთიც და მეორეც ჩვენში მისაღებია და ეს პოლიტიკა საფუძვლად უნდა დაედვას ჩვენს სასურსათო პოლიტიკას.

მაგრამ დღეს დღეობით, როდესაც საკითხი სასურსათო კრიზისის დაძლევისა კარებზე გვიდგას, სასურსათო გადასახადის სისტემა მდგომარეობიდან ვერ გამოგვიყვანს. ამ სისტემის გატარება დროს მოითხოვს თავისი სირთულის გამო. ამიტომ განსაკუთრებული ყურადღება, როგორც სადღეისო საშუალებას, უნდა იქნეს მიქცეული საქონლის გაცვლის სისტემას. სახელმწიფომ მთელი თავისი აპარატითა და კოოპერაციების საშუალებით მორიგ პრაქტიკულ საქმიანობის სახით უნდა გაიხადოს ეს და ამ გზით მიუდგეს სასურსათო რაიონებს. ეს რამოდენიმე ხნის განმავლობაში რამ იდენიმედ მაინც თავი დავაღწიოთ უსაშინელეს სასურსათო კრიზისს.

დღეს მართლაც საშინელი მდგომარეობაა შექმნილი მცხოვრებთათვის. სახელმწიფო მას ვერ აძლევს მინიმუმსაც მოთხოვნილების დასაკმაყოფილებლად. ბაზარზე სურსათ-სანოვაგის ფასები დღითი-დღე იზრდება და ზღაპრული ხასიათს ღებულობს. მშრომელ მოქალაქეს თავისი საშუალებით არ შეუძლია ბაზრის ფასებს მისწვდეს. იქახება რაღაც გარდაუვალი რკალი. სახელმწიფო მას ვერაფერს აძლევს, ბაზარი მიუკარებელი ხდება სიძვირის გამო. ასეთს პირობებში სიკვდილი მართლაც კარებზედ სდგას მთელი თვისი საშინელი მდგომარეობით.

ჩვენ ვფიქრობთ რომ ყოველად შეუძლებელი და მიუღებელია, რომ მშრომელი მოქალაქე დღევანდელს გარდამავალს პერიოდში სპეკულიანტებს ჩაუვარდეთ ხელში და მათი ინტერესების ერთადერთ წყაროდ იქცეს. უცილებლად მინიმუმი მაინც მოქალაქის მოთხოვნილებისა სახელმწიფოს გზით უნდა იქნეს დაკმაყოფილებული. სასურსათო კრიზის ძლევა და განადგურება უნდა სურსათ-სანოვაგის საქმის მოწესრიგება ერთი ურთიერთი საკითხთაგანია სამშობლოსა საქართველოსათვის.

სახელმწიფომ ამ საქმეში უდიდესი ენერგია უნდა გამოიჩინოს და თავისი ძალები შესაფერისად და მიზან შეწონილად უნდა ამუშაოს ამ „დარგი“.

ხიმ. ხუნდაძე.

მუშათა შორის

ფოსტა-ტელეგრაფში

ბოლო დროს ამ უწყებაში ფეხი მოიკიდა ადმინისტრაციის და პოლიტკომების თვითნებობამ. მუშა-მოსამსახურენი ისჯებიან, მაგრამ წინასწარი გამოძიება საქმის ვითარების ჯერ-ჯერობით საჭიროდ არ არის მიჩნეული. ამ რამოდენიმე თვის წინად მოხდა თითქმის ყველა დაწესებულებებში ადგილობრივი კომიტეტის არჩევნები. საარჩევნო კრებაზე გამოდიოდენ ცეკას წევრები კომუნისტები და ეუბნებოდენ მოსამსახურეებს: ეხლა იმუშავეთ, კავშირებს ხელ-ფეხი გაეშალა, ძალა-უფლება თქვენს ხელშია, პროფექციებს ბოლო მოეღო, უსამართლოდ ვერავინ დაგსჯით, და შეუგრაცხყოფთ. აი რა უფლებები აქვს დღეს კავშირს. ხალხიც იგონებდა ახლო წარსულს

მ...ლ ს „[illegible]" უფლებრივ ნიადაგზე გამწვავებული ბრძოლისა ბ. მგელაძის დროს და მიუხედავათ უკიდურესი გაჭირვებისა მაინც იმ იმედით, რომ, ადამიანის [illegible] შერჩა, დამცველი ეყოლება, კავშირი თავის სიმაღლეზე დადგება, მაინც [illegible] გამოსთქვამდა. მაგრამ [illegible] კორიანტელმა ერთბელ კიდევ [illegible] კავშირის მნიშვნელობა, ყველაფერი ფასი ხალხის თვალში და გამოაჩინა ხომ უსაქმო მოლაზღანდარე ხალხის საკრებულოთ უკვე მიიჩნევა მკონ[illegible] ელემ გარდა თვით გამგეობის წევრებისა. დღეს დღეობით ჩვენთ ხელთ არის მრავალი ფაქტები მუშა-მოსამსახურეთა საქმის გამოურკვევლად დატყვევებისა. [illegible] გუშინ დაატყვევეს უფროსი მ[illegible] თანაშემწე, ექსპედიტორი ქალი, არც კანტორის უფროსს არც ადგილობრივ კომიტეტსა, არც ცენტრალურ კომიტეტს არავინ დაკითხებია, და პოლიტბიუროს და კომისრის „უმაღლესი" ბრძანებით სხედან ეს ხალხი საგანგებო კომისიის მიერ დატყვევებული... ვკითხულობთ [illegible], და ყველა მუშა-მოსამსახურენი რას აკეთებს ამ დროს კავშირის [illegible] არის თქვენი უფლებით აღჭურვილი კავშირი? შეიძლება თქვენც იმ პრინციპს დაადექით, რომელმაც სრულ მოსპობამდე მიიყვანა პროფესიონალური ორგანიზაციის საქმე. შეიძლება თქვენც გაჩერილაძისებურად სცდილობთ არ დაარღვიოთ ადმინისტრაციის „პრესტიჟი"? [illegible] მგელაძის მიერ ხელმძღვანელი და [illegible] მოწყობილი გამოცდები, მუშა-მოსამსახურეთა ბრძოლა და უსამართლობის წინააღმდეგ და რომელი ლაშქრობა ხალხისა, რომელთაც ძალიან შეეცადნენ [illegible] სკამზე მჯდარიყვნენ და ადმინისტრაციის პრესტიჟი არ დაეცათ.

ვიკითხავთ ყოველივე ამას და გეკითხებით თუ თქვენც დაიწყეთ პოლიტკომიტეტის და კომისრების წინაშე [illegible] სიარული, და თუ არა, მაშ რას აპირებთ თქვენი ყოვლისშემძლე უმოქმედობა, იმ დროს როდესაც უდანაშაულო და თქვენზე შემცქერი ხალხი, საკმაოდ [illegible] ისჯება? ჩვენ აქ [illegible] კითხვითი ნიშანს და მოველით [illegible] პასუხს საგანგებო საერთო კრებაზე.

მეხი.

სამოქალაქო მდგომარეობის აქტი

საქართველოს ს. ს. რესპუბლიკის რევკომის მიერ დამტკიცებულია დეკრეტი სამოქალაქო აქტების შესახებ. დეკრეტში აღნიშნულია, რომ სამოქალაქო მდგომარეობის აქტები გატარებულ იქნეს მხოლოდ სამოქალაქო ხელისუფლების მიერ, სახელდობრ, სამაზრო სამოქალაქო რევკომების შინაგან საქმეთა განყოფილებებში.

სამოქალაქო მდგომარეობის აქტების შედგენა საზღვარ-გარეთ მყოფ მოქალაქეთათვის [illegible] ევალება იქ მყოფ საქართველოს წარმომადგენლებს, [illegible] პირები [illegible] ამის შესახებ სამოქალაქო მდგომარეობის აქტთა ჩასაწერ ცენტრალურ განყოფილებას, მასვე უნდა გადაუგზავნონ აქტების ასლები.

მშობიარობა.

ბავშვის შობისა, ან და [illegible] შესახებ [illegible] შეტანილ უნდა იქნეს არა უგვიანეს ერთი თვისა. გარდაცვალების [illegible] გვამის [illegible] შესახებ, [illegible] შეტანილ უნდა იქმნას არა უგვიანეს სამი დღისა შემთხვევის დღიდან.

ქორწინებისათვის საჭირო პირობები.

საქორწინებელნი უნდა იყვნენ საქორწინო ასაკისა, სახელდობრ: ქალი-15, ვაჟი-17 წლისა, არ შეიძლება დაქორწინება იმ პირთ, რომელნიც უკვე დაქორწინებულნი არიან. ვერ დაქორწინდებიან ერთმანეთზე ნათესავები პირდაპირი აღმავალი და ჩამომავალი შტოსი, [illegible] ღვიძლი, და არა-ღვიძლი ძმები და დები. [illegible] ნათესავთა ქორწინებას [illegible] აგრეთვე ქორწინების გარეშე ნათესაობაც. ქორწინება შეიძლება მხოლოდ საქორწინე პირთა ურთიერთ თანხმობით. ქორწინებას ვერ დააბრკოლებს საქორწინეთა სხვა და სხვა სარწმუნოება, ბერ-მონოზვნობა, მღვდლისა და დიაკონის ხარისხი. [illegible] ქორწინება არ [illegible] იმ პირთათვის, რომელთაც მიუციათ აღთქმა უქორწინობისა, გინდაც ეს პირნი იყვნენ თეთრი ან შავი სამღვდელოების წარმომადგენელნი.

ქორწინებათა უკანონობა.

ქორწინება შეიძლება ცნობილ იქმნას უკანონოდ მხოლოდ კანონის მიერ გათვალისწინებულ შემთხვევებში. საქმენი ქორწინების უკანონოთ ცნობის შესახებ ირჩევა სახალხო სასამართლოების მიერ. უკანონოთ ცნობილ იქნება ქორწინება იმ მეუღლეთა შორის, რომელნიც ქორწინების დროს, ორივე ან ერთ-ერთი მათგანი, არ იყვნენ ჯერ საქორწინო ასაკისა. უკანონოთ ითვლება ქორწინება სულიერ ავათმყოფთა შორის და იმ პირთა შორის, რომელნიც ისეთს მდგომარეობაში იმყოფებოდნენ, როდესაც მათ არ შეეძლოთ გონივრული მოქმედება, ანუ გაგება თავიანთ მოქმედებისა. უკანონოა ქორწინება შესრულებული იმ დროს, როდესაც რომელიმე მეუღლეთაგანი იმყოფებოდა კიდევ მეორე კანონიერ ქორწინებაში, რომელიც არ იყო გაუქმებული მეორე მეუღლის სიკვდილით, ან გაყრით. თუ ქორწინება უკანონოთ იქნება ცნობილი აღნიშნულ საბუთებით, ძალაში რჩება წინანდელი ქორწინება და ორ ქორწინებაში შეძენილი მიიცემიან სისხლის სამართალში. უკანონოა ქორწინება, როცა იგი შესრულებულია ერთ-ერთი მეუღლის დაუთანხმებლად, ანუ როცა თანხმობა მიცემულია შეუგნებლად ყოფნის დროს, ან ძალდატანებით. ქორწინება შესრულებული წინანდელ კანონის დარღვევით, რომელიც უკრძალავდა ქორწინებას ნათესავებს თვისების იმ ხარისხებში მყოფთ, რომელთაც უკრძალავდა ქორწინების საეკლესიო კანონიც, ცნობილ იქნება კანონიერად, თუ დაქორწინებულნი არ არიან ნათესავები პირდაპირი აღმავალი და ჩამომავალი შტოსი, ანუ ღვიძლი ან არა-ღვიძლი ძმები და დები ერთმანეთისა. როცა გადაწყვეტილება ქორწინების უკანონოთ ცნობის შესახებ კანონიერ ძალაში შევა, ქორწინება ითვლება უკანონოთ მის შესრულების დროიდან.

ქორწინების მოშლა.

ქორწინებას სპობს ერთ-ერთი მეუღლის სიკვდილი. მეუღლეთა სიცოცხლის დროს ქორწინება შეიძლება მოისპოს განქორწინებით, ყველა დადგენილება ამ კანონისა განქორწინების შესახებ ვრცელდება აგრეთვე კანონიერ საეკლესიო და სარწმუნოებრივ ქორწინებაზეც, რომელნიც შესრულებულნი არიან ამ დებულების გამოქვეყნებამდე. საფუძვლად განქორწინებისათვის გამოდგება როგორც მეუღლეთა ურთ-ერთის თანხმობა, ისე ერთ-ერთი მეუღლის სურვილი: თხოვნები განქორწინების შესახებ შეაქვთ სახალხო სასამართლოში.

მეუღლეთა უფლება და მოვალეობა.

დაქორწინებულნი ატარებენ საერთო გვარს (საქორწინო გვარს). ქორწინების დროს მათ უფლება აქვთ გადასწყვიტონ, სახიდოს გვარს ატარებენ, საპატარძლოსას თუ მათ შეერთებულ გვარს. მეუღლეები ატარებენ თავიანთ საქორწინო გვარს ქორწინების მთელი არსებობის დროს და აგრეთვე მის შემდეგაც, როდესაც ქორწინება მოისპობა ან ერთ-ერთი მეუღლის სიკვდილის გამო, ან სასამართლოს მიერ ერთ-ერთის მათგანის გარდაცვალებულად გამოცხადების გამო. ქორწინებაში შესულთ სხვა და სხვა ქვეშევრდომობის დროს (თუ ერთი მათგანი საქართველოს ქვეშევრდომია). ქვეშევრდომობის შეცვლა შეიძლება მხოლოდ სახიდოს ან საცოლეს სპეციალურ სურვილისამებრ, საერთო წესით. ერთი მეუღლის საცხოვრებელ ადგილის შეცვლა არ ქმნის მეორესათვის ვალდებულებას გაჰყვეს მას. ქორწინება არ ქმნის მეუღლეთა ქონებას საერთოდ. მუშაობის უნარს მოკლებულ მეუღლეს აქვს უფლება მოითხოვოს შენახვა თავისი მეუღლისაგან, თუ უკანასკნელს შეუძლია გაუწიოს მას დახმარება. თუ ამ შემთხვევაში ვერ შეთანხმდნენ მხარეები, ეძლევათ უფლება მიმართონ სახალხო სასამართლოს განცხადებით და მოსთხოვონ მეუღლე შეინახოს იგი. გარდაცვლილის მეუღლე ღებულობს შესანახ ხარჯს თავის მეუღლის ქონებიდან საერთო წესით ნათესავებთან ერთად, მაგრამ უპირატესობა მოვალეებთან ეძლევა ამ უკანასკნელს. ხარჯის მიღების უფლება რჩება განქორწინების შემდეგაც, პირობების შეცვლამდე, რომელიც არის საფუძველი ხარჯის მიღებისა.

ახალი ამბები

— **კ. გამსახურდიას მოხსენება.** შაბათს, ივლისის 2-ს საღამოს სრულ 8 საათზე, მწერალთა კავშირში, ხოშტარიას სახლში, (სერგიევის ქუჩაზე) კონსტანტინე გამსახურდია დაასრულებს თავის მოხსენებას: „გოეთე, ნაპოლეონი ნიცშე". მოხსენება დაიწყება სრულ საღამოს 8 საათზე.

— **ქართული დრამა.** დღეს, 2 ივნისს სახელმწიფო დრამის თეატრში წარმოდგენილ იქნება ვალ. შალიკაშვილის 4 მოქმ. დრამა „გადატეხილი მუხა". პიესას სდგამს რეჟისორი კ. ანდრონიკაშვილი. ბილეთები თეატრის კასაში. დასაწყისი 8 საათზე.

— კვირას, 3 ივლის აკაკის „პატარა კახი. მონაწილეობს მთელი დასი.

— სამშაბათს, 5 ივლისს უკანასკნელი წარმოდგენა.

— **მრეწველობის აღდგენა სამხრეთ ოსეთში.** სახელმწიფო საგეგმო-საწარმოო კომიტეტმა დაადგინა გადასდოს სამხრეთ ოსეთის აღსადგენად 152,170,270 მანეთი. ამ თანხიდან უნდა გადაიდოს 63 მილიონი მანეთი სატყეო სახერხო ქარხნის მოსაწყობათ.

— **პური იქნება.** სასურსათო სახ. კომ. მო ადგილემ ამხ. ერქომაიშვილმა გრუზკავროსტას თანამშრომელთან საუბარის დროს პურის კრიზისის შესახებ სთქვა: „ის პურის კრიზისი, რომელსაც ამ ჟამად განიცდის ტფილისი, უსათუოდ დროებითია,—პური იქნება. ამ ჟამად მოდის აქსტაფიდან 5 ვაგონი, ამას გარდა ჩვენ გვაქვს ცნობა, რომ ბალაჯარიდან ტფილისში გამოიგზავნება 40 ვაგონი. მართალია, უკანასკნელ ვაგონით შესახებ არ ვიცით თუ ვის მისამართით იგზავნება,—ჩვენია თუ ლაშქრის სასურსათო მართველობისა, ამიტომ მასზე ვერ ვიმედოვნებთ, ყველაზე უმთავრესი ეს არის—მიღება პურისა ჩრდილო კავკასიიდან, საიდაც ჩვენ გავგზავნეთ საქმოსნობა საქონლისა, რომ მივიღოთ არა ნაკლებ 150,000 ფუთი პური. ხმებს პურის ძვირი ფულის ციცების შესახებ არ აქვთ არავითარი ნიადაგი. არავითარი დადგენილება რევკომს ამის შესახებ, არ მიუღია.

— **რევკომის თავმჯდომარე ამხ. ფ. მახარაძესთან.** სამშაბათს, ამა ივნისის 28-ს საქართველოს რევოლიუციონური კომიტეტის თავმჯდომარემ მიიღო თავის კაბინეტში მცხოვანი საზოგადო მოღვაწე კაკო მესხი, გაზ. „დროების" რედაქტორის სერგეი მესხის ქვრივი. მთავრობის თავმჯდომარე დიდის თანაგრძნობით მიეგება ამ ნაამაგდარ და დამსახურებულ ადამიანს, რომელსაც თვალსაჩინო ღვაწლი მიუძღვის ქართველი მოზარდი თაობის ხლზრდა-განათლების საქმეში. მთავრობას განზრახული აქვს ყოველგვარი ღონისძიება მიიღოს, რათა ამ საერთო ნივთიერ გაჭირვების დროს—კაკო მესხისა უზრუნველყოფილი იქმნეს და კვლავ განაგრძოს თავისი მუშაობა, რისთვისაც მას ჯერ კიდევ ძალ-ღონე შესწევს. იმავე დღეს ფ. მახარაძემ მიიღო კომპოზიტორი ზაქარია ფალიაშვილი, რომელიც, ექიმების რჩევით—ამ ზაფხულს მოთავსებულ უნდა იქმნეს ერთ-ერთ კურორტზე სამკურნალოდ.

— **ქველი ტანსაცმლის დარიგება.** ხოცაალ. უზრუნ. სოციალ. უზრუნ. არსებული კომისია ძველი ტანსაცმლის დასარიგებლათ გვთხოვს დავბეჭდოთ შემდეგი: ვინაიდან შემოსულია 900 თხოვნა, 60,000 მეტი კაცის დასაკმაყოფილებლათ და ვლებულობთ-რა მხედველობაში ტანთსაცმლის სიმცირეს, ახალი თხოვნების მიღება დროებით განსაკუთრებულ განკარგულებამდე შეჩერებულია.

რადიო

სახელმწიფო-თანხმოთის ომი

ლონდონი. საფრანგეთის, ინგლისის და იტალიის ელჩებმა საბერძნეთის მთავრობას ჩააბარეს საერთო განცხადება, რომელშიაც, ანტანტის მთავრობის მხრივ საპატივსაცემო პირობებს იძლევიან, რის სამაგიეროდ უნდა ბოლო მოეღოს საბერძნეთ-თანხმოთის ომს. საბერძნეთის გარეშე საქმეთა მინისტრმა უპასუხა, რომ მინისტრთა საბჭო დაუყონებლივ, გუნარისის დაბრუნების შემდეგ, განიხილავს ამ წინადადებას.

დიდი ბრიტანეთის კონფერენცია

ლონდონი. პარიზის გაზეთი „ეკონომისტი დე დება" აღნიშნავს, რომ ყველაზე საინტერესო ფაქტს, შენიშნულს დიდი ბრიტანეთის კონფერენციაზე. წარმომადგენს მოთხოვნა, გამოთქმული ინგლისის ყველა რაიონების წარმომადგენელთა მიერ, რათა ისინი პირდაპირ მონაწილეობას იღებდნენ ლონდონის მთავრობის დიპლომატიურ ნაბიჯებში კონფერენცია აღნიშნავს, რომ დღიურ არსებით საკითხს წარმოადგენს საკითხი, ევროპის დამშვიდების შესახებ. ეს საკითხი ამერიკელ სენატორი ზიუგის სიტყვით, წარმოადგენს მსოფლიო დრამას.

რედაქტორი თედო ღლონტი.
გამომცემი ცენ. მთავარი კომიტეტისა.

იყიდება შემთხვევით საუკეთესო საზინაო მოსახმარი ფაიტონი „კალიასკა" სამურთალოზე ლებანიძესთან ნახვა შეიძლება დილის 9 საათამდის. საღამოს 4 საათის შემდეგ. 1089.

განცხადება

იყიდება ფაიტონი „კალიასკა" დიდუბეში კოოპერაციის ქ. № 6 ახობაძე. 1088

ქ. ლანჩხუთელი
ექიმი
ოლღა კოფერიძე
იღებს სპეციალურად ქალთა და ბავშვთა სნეულებებით ავადმყოფებს [illegible] კალინის [illegible] 1017

ქბილის ექიმი
აპოლონ ურუშაძე
განაახლა ავადმყოფების მიღება 9—1 ს. და 4—7 ს.
ბებუთოვის ქუჩა 13 ბინა 1. 29

ექიმი
ნ. ა. არუთინოვი
სპეციალურად სიფილისი (914 ტ 606 სქესობრივი უძლურება, ვენერიული სნეულებანი და შარდვები.
ახალი ბებუთოვის ქ. 5, ცეცხლის მქრობელ რაზმის ახლო. ავადმყოფების მიღება 10—2 და 5—7 საათ. 946

ბეითალი—ექიმი
ი. გ. ქუთათელაძე
იღებს ცხენებს, ძაღლებს (ქეცით) ავადმყოფ ოთხფეხ პირუტყვებს და ფრინველებს. ცხენის ქოთაოს (საპს) ვიკვლევ მალეინის შეშხაპუნებით. ქიით ცხვრის სასულე—მილის ავათმყოფობას ვკურნავ „ნეიმანის და ვესსელის" მეთოდებით. ვეძლევი დარიგებას „ზოოტექნიაზე" (საქონლის მოვლა მოშენება). დილის 9—10 საათ. და დღის 2—5 ს. ბელინსკის ქუჩა № [illegible] 2. 38

უოჩ. გიმნაზიის დამაარსებელი და გამგე მათემატიკის მასწავლებელი ივ. მარკ. მაჩაიძე
აღგენს მისამზად.
ჯგუფებს
ოთხი და ექვსი კლასის მოწმობის მისაღებად. აგრეთვე საშუალო სასწავლებელში: გიმნაზიაში, რეალურ სასწავლებელში, საერთო განათლების კურსებზე შესასვლელად მე-2,3, 4, 5, 6, 7 კლასში. მასწავლებლობის და ფოთიაქის მოწაფის წოდებაზე.
აგრეთვე იძლევა ცალკე გაკვეთილებს: მათემატიკაში გერმანულში და რუსულ ენებში—განმეორებითი გამოცდებზე მოსამზადებლად.
მეცადინობა: დილით—5—7 საათამდე. საღამოთი 2—4 და 5—7 საათ.
მისამართი: პლეხანოვის ქუჩის და ალექსის ქუჩის კუთხე № 25 და 5.
ნახვა და ჩაწერა—6—7 ნახ. დილით 3—7 საღამოთი. 1081

სოფრ. მღაჩაშვილის
თხუზულებანი I და II ტ.
იყიდება წერაკითხვის საზოგადოების მაღაზიაში. იქავე ხუხმალტერია სოფრ. ტარუაშვილისა.
ბუნების გლოვა ვაჟას გარდაცვალებაზე—სიმღერა არაყიშვილისა 1108

გამგეობა მუშათა კოოპერატივ
„ალორძინებისა"
ამით აცხადებს, რომ კვირას, ივლისის 3 ს, დილის 10 საათზე კოოპერატივ „ალორძინების" ბინაზე (ვერის დაღმართი № 12) დანიშნულია კოოპერატივ
„ალორძინების" საზოგადო კრება.
განსახილველია შემდეგი საკითხები:
1. მუშათა კოოპერატივ „ალორძინების" გარდაქმნა ერთიანულ მუშათა კოოპერატივათ.
2. გამგეობის მოხსენება 1920 წლის მოქმედების შესახებ.
3. 1920 წლის ანგარიშების განხილვა და დამტკიცება.
4. სარევიზიო კომისიის მოხსენება 1920 წლის ანგარიშების შესახებ.
5. გამგეობის, სარევიზიო კომისიის და მათი კანდიდატების არჩევა.
6. მიმდინარე საკითხები.
კრება ით საათისთვის თუ არ შესდგა, ერთი საათის შემდეგ ჩაითვლება კანონიერად დამსწრე რწმუნებულთა რაოდენობის მიუხედავათ. 1081

ტფილისის საერთო განათლების მოსამზადებელ კურსებზე
მომავალ სემესტრისათვის სამეცადინოდ ჩაწერა სწარმოებს ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა, საღამოს 5—6 საათამდე. დაწვრილებითი ცნობების მიღება შეიძლება კურსების კანცელარიაში—რეალ. სასწავლებლის შენობა. 44

ს. ს. ს. რ. სახალხო განათლების კომისარიატის უწყების ქვეშ მყოფ პირველი ქართული საბუხჰალტერიო კურსები
ალ. გ. საათაშვილისა
მიიღებიან ყველანი წლოვანობის განურჩევლად. 3 რობის გაგება შეიძლება დილის 9—12 საათ. და საღამოს 4—7 საათზე. მისამართი: დუშეთის ქუჩა, სახ. № 9 (1-ლი რაიონი) წყნეთის ქუჩასთან ახლოს, ტრამვაი № 5. 1103